

Kjære Orkanger! Gratulerer med dagen!

Jeg skal starte med en innrømmelse: jeg er ikke en av de som har feiret nasjonaldagen vår med størst iver i voksen alder.

Men ikke desto større er gleden jeg likevel føler på 17.mai; for meg er dagen en dag for refleksjon og ettertanke, en dag for takknemlighet; tenk at vi er så heldige å ha en historie som over 100 år gammel selvstendig nasjon med ytringsfrihet og demokrati i et av verdens fredeligste hjørner.

Og ja, jeg **blir** rørt av nasjonalsangen og nyutsprunget bjørk mot vestlandsfjord, isbre og det norske flagget...

Og når jeg nå har fått lånt meg Orkdalsbunad med brok og floss, synes jeg at jeg har overgått meg sjøl i god, nasjonalromantisk ånd og virkelig satset for å komme i god 17.mai-stemning!

Norge er et godt land å bo i, materielt sett kanskje verdens beste. Sånn som verden ser ut i dag er det milliarder av mennesker som gjerne ville byttet med oss.

Tilfeldigheter har gjort at du og jeg har vært så heldige å bli født inn i denne verden nettopp her...

"Count your blessings" heter det i en gammel, amerikansk salme, ofte sitert opp gjennom årene av mange av mine afroamerikanske dansekolleger. Når det røyner på i hverdagen, kan det hjelpe å gjøre opp et lite regnskap.

Kanskje glemmer vi å telle med våre velsignelser? Vi tar for gitt at vi har materiell velstand, gratis helsetilbud og skolegang, ytringsfrihet og frihet til å følge våre drømmer.

Men når en guttunge fra Rømmesbakkan på slutten av 70-tallet kunne bestemme seg for å bli noe så fjernt og umulig som klassisk ballettdanser og klarte det, da er få drømmer uoppnåelige i landet vårt, det sier litt om at vi er heldige og har alle muligheter!

En dag som i dag kan være en glimrende anledning til å stoppe opp og reflektere litt. Ja, vi feirer Norge, landet vi er så glade i, men hvem er vi blitt som nasjon og som folk? Hva har skjedd, og hvor er vi på vei?

Alt har gått så fort med Norge, vi har vunnet i selve verdenslotteriet, vi har funnet olje og blitt rike over natta. Dessuten er vi best i verden på ski og har vunnet Melodi Grand Prix **3** ganger...

På bare en generasjon har vi opplevd enorme endringer i levestandard. Da er det fort gjort å miste perspektivet, det er forståelig og helt menneskelig.

La meg komme med et sitat:

"MAN BLIR født som kunde med en forestilling om at alt er betalt på forhånd. Så har livet og samfunnet pent å by på alt. Vær så god, det er servert: Nytelse, trygghet, helse, mening, opplevelse, kjærlighet - på et oljefat. Men så oppdager man at sånn er ikke livet. Da går toget til Den norske klagemuren. La meg gi bare gi ett eksempel som belyser misnøye- og kravkulturen.

I en TV-debatt om den såkalte krisen i helsetjenesten utbrøt en av deltakerne fra et av våre politiske parti med stemmebånd som dirret av harme: Folk dør på sykehusene i dette landet! - Ja, hvor ellers? For denne debattanten var døden en feilmelding."

Sånn starter en aviskommentar av den kjente samfunnsdebattanten og professoren ved Universitetet i Oslo, Per Fugelli. Han går videre og refser oss i kjent stil;

"er den norske viking blitt et bløtdyr som klager og krever i stedet for å smile og krige?"

Kanskje vi har glemt å telle med våre velsignelser?

Kanskje blir vi oss sjøl NOK som Dovregubben i Peer Gynt, men husk Dovregubben satt INNI fjellet og så ikke ut, han hadde verken fjernsyn eller internett.

Vi SER ut i verden, men velger på tross av det å bedøve oss selv med Paradise Hotel og hjernedød underholdning... I denne selvvalgte komaen er det lett å betrakte et hvert avvik fra det behagelige som ei feilmelding som gjør at vi strener av gårde til klagemuren vår.

Ved Klagemuren i Jerusalem klager de til Gud. Gud er ingen dum klageinstans, for han innrømmer sin avmakt. Han sier: Det er grenser for hvor godt jeg kan gjøre livet på Jorden. Her er gleder og sorger, det må dere tåle. Han er frekk nok til å påstå at lidelse lutrer og foredler, og han deler ut et beroligende middel som sier at det er en mening med alt. Ganske smart!

Kanskje burde vi lære noe av det..?

Som et av verdens rikeste land og verdens beste land å bo i opplever jeg at vi har et ansvar... Dette ansvaret hviler på hver og en av oss og handler rett og slett om å **bry seg**. Om medmennesker, om de som er nær oss, men også om de som bor langt unna. Det handler om hvordan vi innretter oss i verden, om hvordan vi tar vare på kloden vår, om hvordan vi lever livene våre.

Heldigvis anses det som god, norsk tradisjon å bry seg, men denne tradisjonen er i fare, i likhet med tradisjonen om å ta del i frivillig arbeid. I Frivillighetsåret er det derfor på sin plass å trekke fram det gamle, norske idealet;

La oss hedre det landet vi er så heldige å bo i ved å ta ansvaret som følger med vår velstand!

Dette ansvaret er grunnkontingenten som fulgte med da vi fikk plassbillett på MS Norge. Skulle ikke vi ta det ansvaret, når vi har alle disse andre fordelene, sett i et globalt perspektiv?

Se dere rundt! Festkledde, glade mennesker, barn i finstasen, et Trøndelag som snart vikler seg ut i full sommerdrakt. Dette er livet på første klasse, bry oss er det minste vi kan gjøre!

Å bry seg kan være så mye. Å bry seg er å være engasjert, SE sine medmennesker, vise nysgjerrighet og interesse, anerkjenne ulikheter og ulike behov. For meg er det siste viktig, vi er alle ulike individer med ulike drømmer. Det er ingen motsetning mellom fellesskapet og individet, begge er avhengige av hverandre og behøver hverandres anerkjennelse for å lykkes.

Nå er det først og fremst glede forbundet med det å bry seg. I møtet med andre mennesker, rundt aktiviteter knyttet til idrett, kultur og frivillig innsats for andre utvikles vi; vi utvider horisontene våre og stimulerer nysgjerrigheten vår.

Nysgjerrighet og barnets evne til lek er noe vi har godt av å ta med oss inn i voksenlivet også, og her vil jeg slå et slag for det jeg har kommet tilbake til Orkdalen for å drive med, nemlig kulturen!

"Utakknemlighet er mangel på kultur" sa Bjørnstjerne Bjørnson

Kulturopplevelser handler om å komme sammen for å oppleve. I en tid da flere og flere sitter ensomme foran skjermer vil det bli enda viktigere at vi skaper arenaer hvor vi kan møtes for felles opplevelse. Det gir oss anledning til å snakke sammen om det vi har opplevd, eller til å skape selve opplevelsen sammen.

Noen som skaper opplevelse sammen for oss i dag er musikkorpset. La oss hylle korpset og være takknemlige for at det finnes, vi vet at korpsbevegelsen sliter over hele landet. Hvor stemningsfullt er det ikke å våkne på 17.mai av korpsmusikk i gatene, og hva ville 17.mai-toget vært uten dem?! La oss i dag rette en stor takk til ildsjelene som utrettelig står på for korpset, dette er også deres store dag!

Hvorvidt kulturopplevelsen er av den såkalte folkelige eller finkulturelle sorten er likegyldig, det viktigste er det som samler oss. Kommer vi sammen, opplever vi i noen øyeblikk en felles identitet, en tilhørighet, og når har vel denne identiteten og tilhørigheten vært viktigere enn akkurat nå, i vår tid?

Vit hvor du kommer fra, så vet du hvor du skal, er det noen som har sagt...

Men uansett hvor godt plantet vi står på landjorda; dette vil jeg si til barna og ungdommen i dag;

Våg å følge drømmene deres uansett hvor vidløftig de måtte være! Dere bor i dette fantastiske landet som har gitt dere alle muligheter og hvor alle dører står åpne, dere har all verdens informasjon tilgjengelig ved et par tastetrykk, det dere brenner og kjenner lidenskap for kan dere oppnå!

Og i disse drømmene er det plass til både dere selv og andre; ved å bry seg og ved å være engasjerte kommer vi lengst, **sammen!**

Gratulerer kjære Norge, til lykke med dagen alle sammen!